

Hạnh Phúc Nhất

Lại Thị Mơ

Năm nay tôi đã bước sang tuổi 70. Suốt bao nhiêu năm đọc biết bao lời ca tụng về mẹ. Nghe những bản nhạc nổi tiếng về mẹ, cả tiếng Việt, tiếng Anh, tiếng Pháp. Tôi đều cảm thấy âm điệu du dương êm đềm các nhạc sĩ dùng khi ca tụng mẹ. Khác với âm giai buồn bã nào lòng khi họ nói về các chuyện tình tan vỡ.

Mama, mama. Mẹ ơi.

Cũng thật lạ kỳ, biết bao con người ra vô trong cuộc đời, vậy mà khi đến cuối đời tôi cứ nhớ đến mẹ của mình. Cuống rốn chưa lìa. Có lẽ vậy.

Đỗ Trung Quân khi về thăm lại mẹ già, mẹ đã trả nhớ về không.

Khi từ biệt mẹ ra đi: Mẹ khóc ta cười.

Qua bao năm phiêu bạt giang hồ, về gặp lại mẹ già:

- Ông là ai?

Mẹ cười ta khóc. Mẹ giờ đã lãng trí rồi, chỉ cười ngu ngơ như đứa trẻ.

- Mẹ ơi, bao nhiêu năm phiêu bạt giang hồ xứ người. Con chỉ nguyện cầu:

Vi mà tôi đổi thời gian được.

Đổi cả thiên thu tiếng mẹ cười.

Nhạc sĩ Phú Quang vừa mất. Tôi chợt nhận ra rằng, tại sao bấy lâu nay, khi qua bao thăng trầm của đời sống. Con rút ruột đẻ ra, người bạn đời chia ngọt xẻ bùi. Mà sao chỉ hình ảnh mẹ cứ mập mờ hiện ra trong tâm trí. Và tôi chợt tìm ra sự đồng cảm của mình với nhạc sĩ PQ:

- Mẹ là người (đầu tiên, duy nhất) yêu ta suốt đời, và là người (cuối cùng) không bao giờ bỏ rơi ta.

- Bàn tay có ngón dài ngón ngắn. Mẹ yêu những đứa con thông minh, cả những đứa con dại khờ.

Hạnh phúc nhất là khi ta có mẹ và được làm mẹ.

Bị kẹt lại trong nước 19 năm, lại là thành phần "ưu tú" (sinh viên), nên chúng tôi được dùng vào mọi công việc "phục vụ" cho chế độ mới. Chúng tôi được giữ lại những nơi "bí mật" khi đổi tiền (đổi tới 3 lần).

Bí mật gì?

Chẳng qua họ không cho chúng tôi về nhà, chứ sinh ra & lớn lên ở đây, chúng tôi quá rành nhiều ngõ ngách trong thành phố. Vì đổi tiền sau ngày đổi chủ không bao lâu, nên đám cán bộ chưa quen đường đi nước bước. Chứ sinh viên nguy thì làm sao qua mặt. Không hiểu tại sao hồi đó chưa có smart phone, cả phone nhà cũng không có. Vậy mà chỉ vài hôm sau, gia đình chúng tôi cũng biết tụi tôi "bị nhốt" ở trong Chợ Lớn.

Lúc đầu dân chúng hiểu lầm, mỗi gia đình chỉ được đổi 100 ngàn tiền cũ ra tiền mới. Nhưng thật ra vẫn có nhiều khe hở. Trời ơi, chúng tôi cũng được dùng làm "tay sai" (vì có cái đầu) đi đánh tư sản mại bản. Tụi tôi phải kiểm kê tài sản của "tụi" phi thương bất phú, đa số là Chệt Chợ Lớn. Hèn chi hồi đó Tổng Thống Ngô đình Diệm cấm người nước ngoài làm một số việc, dành riêng cho người Việt. Thế là Hoa Kiều (không phải Hoa Kỳ) ùn ùn nhập quốc tịch VN.

Kinh khủng lắm quý vị ơi. Lọt vô kho chứa hàng của Chệt, không tìm ra exit. Còn tiền thì đóng từng bao như bao bố. Bởi vậy lòng tham của mấy anh VC mới trỗi dậy, bịa ra lý do đăng cướp tài sản của Chệt. Sau đó tống cổ.

Có điều Chệt mà:

Cái gì không kiếm được bằng tiền (ít), cũng kiếm ra bằng tiền (nhiều).

Bị kẹt chỗ đổi tiền, chúng tôi cũng tìm cách nhả gia đình, đừng vất tiền cũ, mà tìm cách mua lại bằng tiền mới, sẽ có cách đổi tiếp.

Khi qua đây, tôi thường chọc ghẹo mấy bạn nhanh chân chạy thoát vào phút chót. Còn tụi tôi bị kẹt lại, phải đi đào kênh bị đĩa vắt hút máu khi bám vào bắp chân. Lúc đó mới hiểu tại sao dân gian bảo "dai như đĩa". Cậu ảm cô chiêu nào cũng phải lợi sinh, cho đám đoàn viên dẫn đi vòng vòng dưới sinh chán chê, cho bù mắt, đĩa, vắt cắn chơi. Tới khi chập choạng tối mới la lên:

- Ủa, lộn không phải chỗ này.

Suốt 2 tuần vắc leng (ống tròn dài cắt dọc), vắc xẻng, từng hàng người đứng kế nhau. Từ 1 xẻng đất, chuyển tay, tới người cuối còn 1 nắm. Vậy mà sau 2 tuần làm thành 1 bờ đê, cao, rộng, xe hơi có thể chạy lên trên. Thiệt là (bóc lột) kinh khủng.

Dưới sức người sỏi đá cũng thành (hộc) còm. Là phải rồi.

Ăn còm chỉ có bí đỏ & dưa gang muối. Đến nỗi khi về, đi ngang chợ Bà Chiểu thấy bí đỏ chất cao như núi. Mấy ông con trai vội lấy tay che mắt: không dám gặp nữa đâu. Cho tới bây giờ tôi vẫn không hiểu tại sao tôi lại có thể "khắc phục khó khăn" bỏ những khúc gỗ to, cắt từ cây tươi, mà đám con gái chị nuôi chẻ nhỏ, đun khói mù mịt, nước mắt ràn rụa còn hơn "khóc như cha chết". Để nấu được những chảo còm to đùng, dưa Cả là những cái đòn gánh.

Đào bới lung tung, rồi cũng đẹp. Mọi chuyện cho chìm xuống.

Trời ơi! 20 năm vô miền Nam, dân BK 9 nút được hưởng một đời sống no đủ. Còn họ hàng bị kẹt lại miền Bắc, bị "bức màn sắt" bung bít. Tuổi trẻ bị lừa dối, họ hy sinh tuổi thanh xuân để bây giờ cho con cháu của những kẻ cầm quyền hưởng thụ. **Sau một thời gian hoảng sợ vì bị AK kè kè sau lưng, dân miền Nam đã nhìn ra bộ mặt dối trá.** Làn sóng vượt biên bắt đầu lác đác khắp nơi dưới miền Tây nơi có nhiều sông rạch. Vốn xảo quyệt, đám cán bộ địa phương là thuộc hạ cũng quá rành những ông chủ của họ. Chết giàu quá, nhưng vàng họ giấu hết rồi, làm sao lấy. **Vượt biên bán chính thức xảy ra được 2 lần. 15 lượng vàng/ đầu người.** Những con tàu chứa 5 ngàn người, với thức ăn đầy ắp, tới đảo Mã Lai thức ăn vẫn còn.

Thế giới thứ ba, vô cùng nhân ái, vẫn cho tị nạn. Tới khi họ biết bị lừa. **Vượt biên bằng tàu chứa 5 ngàn người. Sao mà Ủy hội quốc tế "mù" không biết?**

19 năm bị kẹt lại trong nước, chúng tôi có một kinh nghiệm không phải ai cũng có. Đủ thứ chuyện ngập tràn nước mắt, từ những người cha, người anh bị tù cải tạo. Bị kẹt lại nên chúng tôi lẫn lóc ngoài đường làm đủ mọi thứ. Thầy đạp xích lô thêm buổi tối, cô ra chợ trời ngày cuối tuần. Thầy trò gặp nhau nghẹn ngào. Năm 79 cả nước syút có nạn đói xảy ra, học trò xỉu trong lớp vì từ hôm qua em không có gì ăn. Thuốc chữa là ly chanh đường. **Vậy mà cả thầy lẫn trò chẳng ai nghĩ chuyện đi ăn cướp.** Hình như nghĩa khí của một người có ăn học, không cho phép người ta làm vậy.

Hạnh phúc là thứ không thể đong đếm. Tôi đã chọc gheo những đứa bạn chân dài (chạy nhanh, thoát vào giờ thứ 25), đầu nhỏ (mới chui lọt) được qua xứ tư bản giấy chết ăn toàn bơ (thừa) sữa (cặn):

- Tụi tao to đầu (mà đại, chui không lọt) ở nơi thiên đường XHCN, giấy (sống) đánh đạch vì đói.
- Còn đám bạn gái của tụi tui, không bao giờ biết đau đẻ (tự nhiên) như thế nào. Từ khi đau râm ran, tới khi bị rạch cho rộng, không hề có một chút thuốc nào được tiêm vào người. Heo gà đẻ như thế nào, thì tụi tao cũng đẻ như vậy. Nằm chen chúc ở hành lang, tha hồ rên la. Khi được gọi vào xếp hàng, tất cả đều không mặc quần (cho lẹ) bụng bà sau đụng lưng bà trước. Y tá kêu: "Leo lên bàn!"

Dù đau, cũng ráng lóp ngóp bò lên.

Dạng chân ra. Xuống, chưa. Lại ra hành lang chờ tiếp.

Các bà được kiểm soát xem sắp sanh chưa.

Mang bầu lần đầu, nên tôi không hề biết. Khi cửa mình nở đủ, đứa bé sắp chui ra, là lúc tôi muốn đi cầu. Vì quá sợ mấy cô y tá, tôi nấn nỉ cho vào nhà cầu, để nghe tiếng quát:

- Không đi đâu hết.

Xoẹt, một lát cắt (sống) cho rộng và đứa bé tuột ra.

Mỗi ngày có hơn 100 bà vô đập bầu ở nhà thương Từ Dũ, các cô y tá không phát khùng mới là chuyện lạ.

Vốn hay giễu, tôi nghĩ đàn bà mà chưa banh da xẻ thịt (để tự nhiên) thì mới là "nửa" đàn bà.

Về sau nghĩ đến những người muốn có con mà không được. Tôi hối hận khi đã có ý nghĩ đó.

Nghề đi dạy có nhiều cảnh trở trêu. Cô nghèo, học trò cũng nghèo. Nhiều học trò quá (sĩ số 50/ lớp), vì mỗi niên khóa cô phải dạy 10 lớp, không nhớ mặt học trò. Cô đưa xe đạp đi vá, khi xong mới ngỡ ngàng:

- Em không lấy tiền cô đâu.

Ngày xưa tôi thường khuyên các em, nếu gia đình khó khăn, các em nên đi học nghề ngắn hạn để nuôi thân. Vì cấp 3 và đại học rất dài, nhiều khi lãng phí thời gian. Một số em nghe lời khuyên của tôi.

Để rồi khi nằm trên bàn đẽ, cô nữ hộ sinh là học trò của tôi. Suốt đời không bao giờ tôi quên bàn tay mẹ sờ lên trán khi tôi sốt & ly sữa nhỏ cô học trò kề miệng cho tôi uống, một nhòai lúc vượt cạn. Hạnh phúc nhất là lúc đó.

Tôi không còn coi những ngày bị kẹt ở VN là kém may mắn, mà nhiều khi còn cho là hạnh phúc. Đó là khi tôi được định cư ở xứ Mỹ theo diện HO. Tất cả những câu chuyện các bạn tù của chồng tôi đưa nhau kể, như thể họ không phải là người trong cuộc. Không phải chỉ người mới biết câu "sáng tai họ, điếc tai cày". 2 con trâu bị bắt thồ gỗ trong rừng do mấy ông tù phải chặt. Bắt làm nhiều quá, gặp vũng nước, chúng ì xuống nằm luôn. Mặc cho keng đập inh ỏi, báo hiệu phải làm việc trở lại. Trâu cũng biết "điếc tai cày". Nhờ vậy hai ông chặn 2 con trâu cũng được nghỉ thêm chút xíu. Cám ơn trâu lắm lắm.

19 năm kẹt lại trong nước, như một cuốn phim dài vô tận. Bất cứ khi gặp lại bạn cũ, ai cũng hào hứng khi nhắc lại chuyện cũ. Khi quần áo quá nhiều, bạn không bao giờ tưởng tượng chuyện "Trần Minh khó chuỗi" thời hiện đại là hoàn toàn có thật.

Mẹ bạn tôi chỉ có 1 cái quần đen duy nhất để mặc đi làm. Một ông già đẩy xe ba gác mía, mệt nhọc đẩy lên cầu. Ông loạng choạng va vào mẹ bạn tôi. Một đường rách chạy thẳng như lưng quần tới gấu. Trong cơn hoảng hốt bà đã bật khóc nức nở, làm cho ông già vô cùng bối rối. Làm sao ông có tiền đền cho bà cái quần. Sau đó bà đã hối hận vì đã làm ông áy náy, như vừa gây trọng tội. Bà nhất định không nhận những đồng tiền nhàu nát, mà ông lão đã vét cả 2 túi quần. Còn dặn, đừng kể lại cho gia đình ông nghe.

Bạn chưa sống thiếu thốn, để thấy giá trị của vật chất. Miếng cơm manh áo đúng như nghĩa đen thực sự của nó.

Thời gian quả là liều thuốc thần kỳ chữa lành mọi vết thương. Đã có người ví von "sinh bọc điều" mới được định cư nơi đây, khi mà chỉ cúp điện vài giờ là mọi người "bức rức" lắm rồi. Tội nghiệp khi tiểu bang tôi có bão, FEMA là người ở khắp nơi (cả bên Canada) ủa tới giúp đỡ. Mẹ của bạn tôi (Mỹ) ra chửi mấy ông FM đang sửa điện, tối tăm mặt mũi. Bạn tôi kể, phải ra nói dối bà mẹ (85 tuổi):

- Họ không nghe được tiếng Anh.

Làm việc với mấy cụ già không dễ đâu bạn ơi. Bạn tôi làm ở nursing home đã nói vậy. Mà người già ở đây được vô cùng kính trọng, vì họ đã phục vụ cho đất nước khi còn sức khỏe. Vì vậy người ta không bao giờ bắt bẻ các người lớn tuổi. Những cựu chiến binh, thầy giáo, kỹ sư, bác sĩ, chẳng qua bệnh tật và sức khỏe đã khiến người ta thành bần tính, khó chịu.

Hạnh phúc nhất còn biết bao thứ kể sao cho hết.

Tết con cọp sắp đến. Ông ba mươi ơi! Làm ơn gầm lên một cái như trời long đất lở. Cho từ ông cố Covid để ra tới đời chắt Omicron làm ơn biến mất trên địa cầu. Che mặt hoài, mọi người chán lắm rồi.

Đó là hạnh phúc nhất cho tất cả mọi người trên khắp thế gian.

Lại Thị Mơ.